

Radosław Swigon

**PRZEWODNIK
PO NOWEJ MATURZE
Z JĘZYKA ANGIELSKIEGO**

**wypowiedź pisemna i ustna
dla poziomu podstawowego i rozszerzonego**

WYDANIE SZÓSTE

© Copyright by Radosław Swigon

Konsultacja językowa:

Roy Haworth (Wielka Brytania)
John Cowell (Wielka Brytania)
Jeffrey Dobek (Stany Zjednoczone)

Współpraca:

Małgorzata Bucior
Izabela Kosiak
Michał Laskowski

Podziękowania dla nauczycieli języka angielskiego i uczniów z XV Liceum Ogólnokształcącego w Bydgoszczy za pomoc przy weryfikacji materiału.

Wydawnictwo ENSET

www.enset.pl
e-mail: poczta@enset.pl

Wszelkie prawa zastrzeżone. Żadna część ani całość publikacji nie może być reprodukowana bez wcześniejszej zgody wydawcy.

Pamiętaj! Powielanie (np. poprzez kserowanie) i rozpowszechnianie (czyli m. in. przekazywanie uczniom) utworów objętych prawem autorskim jest nielegalne. Postępuj etycznie i zgodnie z prawem. Nie zabijaj książek!

Wydawnictwo prowadzi sprzedaż wysyłkową. Książki można zamówić poprzez stronę internetową www.enset.pl

Bydgoszcz 2011
Wydanie VI

ISBN 978-83-927254-6-6

Druk i oprawa:

Zakład Produkcyjno-Handlowy Maktech
ul. Niecała 4, Bydgoszcz

Spis treści

Przedmowa	9
1. Struktura egzaminu	10
A. Standardy wymagań - katalog tematów	10
<i>egzamin pisemny</i>	
B. Poziom podstawowy	11
C. Poziom rozszerzony	11
<i>egzamin ustny</i>	
D. Poziom podstawowy i rozszerzony	11
2. Co i jak oceniają egzaminatorzy	12
<i>wypowiedź pisemna</i>	
A. Poziom podstawowy - krótka forma użytkowa	12
B. Poziom podstawowy - dłuższa forma użytkowa	13
C. Poziom rozszerzony	14
<i>wypowiedź ustna</i>	
D. Poziom podstawowy i rozszerzony	16
3. Notatka, wiadomość	
A. Jak napisać notatkę lub wiadomość	18
B. Przydatne zwroty	18
C. Przykładowe zadanie	19
4. Poczta	
A. Jak napisać pocztówkę	20
B. Przydatne zwroty	20
C. Przykładowe zadanie	21
5. Zaproszenie	
A. Jak napisać zaproszenie	22
B. Przydatne zwroty	22
C. Przykładowe zadanie	23
6. Ogłoszenie	
A. Jak napisać ogłoszenie	24
B. Przydatne zwroty	24
C. Przykładowe zadanie	25
7. List prywatny	
A. Jak napisać list prywatny	26
B. Przydatne zwroty	26
C. Przykładowe zadanie	27
8. List formalny	
A. Jak napisać list formalny	28
B. Przydatne zwroty	29
Wspólne zwroty dla wszystkich rodzajów listów	29
Reklamacja	30
List czytelnika	30

List motywacyjny	30
Zapytanie	31
Oferta	31
Zaproszenie	31
C. Przykładowe zadanie	32
9. Propozycje tematów (liczba tematów)	
A. Notatka, wiadomość (10)	33
B. Poczтівка (5)	35
C. Zaproszenie (5)	36
D. Ogłoszenie (5)	37
E. List prywatny (10)	38
F. List formalny	
Reklamacja (4)	39
List czytelnika (4)	40
List motywacyjny (4)	41
Inne rodzaje listu formalnego (4)	42

Poziom rozszerzony

10. Recenzja	
A. Jak napisać recenzję	43
B. Przydatne zwroty	43
C. Przykładowe zadanie	45
11. Rozprawka	
A. Jak napisać rozprawkę	46
B. Przydatne zwroty	47
C. Przykładowe zadanie	49
12. Opis	
A. Jak napisać opis	50
B. Przydatne zwroty	51
C. Przykładowe zadanie	53
13. Opowiadanie	
A. Jak napisać opowiadanie	54
B. Przydatne zwroty	55
C. Przykładowe zadanie	57
14. Propozycje tematów (liczba tematów)	
A. Recenzja (8)	58
B. Rozprawka (10)	58
C. Opis (9)	59
D. Opowiadanie (8)	60

Wypowiedź ustna

15. Rozmowa z egzaminatorem	61
<i>Zwroty wspólne</i>	
A. Powitania i pożegnania	61
B. Spotkania	61
C. Rozmowy telefoniczne	62
D. Pewność i prawdopodobieństwo	62
E. Zainteresowania	63

<i>Funkcje językowe w rozmowie</i>	
A. Informacje	63
B. Instrukcje	64
C. Wskazywanie drogi	65
D. Rady	65
E. Opis wydarzeń - co, gdzie, kiedy	66
F. Odczucia, reakcje	66
G. Proponowanie	67
H. Przyjmowanie propozycji	67
I. Odrzucanie propozycji	68
J. Prośby	68
K. Skargi	69
L. Przepraszanie	69
M. Pozwalanie	69
N. Opinia	70

16. Opis ilustracji	71
A. Jak opisać ilustrację	71
B. Przydatne zwroty	71
C. Przykładowe zadanie	75
17. Materiał stymulujący	76
18. Przydatne zwroty podczas egzaminu ustnego	77
19. Możliwe pytania egzaminatora i przykładowe odpowiedzi egzaminowanego	77
A. Rozmowa wstępna	77
B. Zadanie 1. - rozmowa	78
C. Zadanie 2. i 3. - ilustracja i materiał stymulujący	78
D. Pytania dotyczące przebiegu egzaminu	81
20. Przykładowe zestawy egzaminacyjne	
Zestaw 1	84
Zestaw 2	86
Zestaw 3	88
Zestaw 4	90
Zestaw 5	92
Zestaw 6	94
Zestaw 7	96
Zestaw 8	98
Zestaw 9	100
Zestaw 10	102
Zestaw 11	104
Zestaw 12	106
Zestaw 13	108
Zestaw 14	110
Zestaw 15	112

Podstawowe zagadnienia gramatyczne

Czasy gramatyczne

21. Czas teraźniejszy - simple present	114
22. Czas teraźniejszy - present continuous	116
23. Czas przeszły - simple past	117
24. Czas przyszły - simple future	118

Czasowniki modalne

25. Can, could, may, might, must, would, should	119
---	-----

Inne ważne zagadnienia

26. Przedimek - stosowanie przedimków	120
27. Rzeczownik - liczba mnoga rzeczowników	121
28. Rzeczownik - forma dzierżawcza rzeczowników	122
29. Przymiotnik - stopniowanie przymiotników	122
30. Przymiotnik - porównania od/nież, tak...jak, im...tym	123
31. Przyimek - patrz: str. 72	
32. Przysłówek - tworzenie przysłówków	123
33. Spójnik - rodzaje spójników	124
34. Zaimek - zaimki osobowe i dzierżawcze	125
35. Zaimek - zaimki wskazujące i pytające	125

Zestawienie niezbędnych słów i zwrotów

36. Człowiek	
A. Dane personalne	126
B. Wygląd zewnętrzny	127
C. Cechy charakteru	128
D. Uczucia i emocje	129
E. Przydatne zwroty	129
F. Problemy etyczne - poziom rozszerzony	130
37. Dom	
A. Miejsce zamieszkania	130
B. Opis domu i pomieszczeń	131
C. Wyposażenie pomieszczeń	132
D. Wynajmowanie, kupno i sprzedaż mieszkania	134
E. Przydatne zwroty	134
38. Szkoła	
A. Przedmioty nauczania	136
B. Oceny i wymagania, życie szkoły, kształcenie pozaszkolne	136
C. Przydatne zwroty	138
D. System oświaty - poziom rozszerzony	139
39. Praca	
A. Popularne zawody i związane z nimi czynności	140
B. Warunki pracy i zatrudnienia, praca dorywcza;	

rynek pracy - poziom rozszerzony	141
C. Przydatne zwroty, curriculum vitae (życiorys)	143
40. Życie rodzinne i towarzyskie	
A. Okresy życia, życie	144
B. Członkowie rodziny - patrz: pkt 36A (str. 126) Czynności życia codziennego - patrz: pkt 37E (str. 134)	
C. Formy spędzania czasu wolnego	147
D. Święta i uroczystości (styl życia)	148
E. Konflikty i problemy - poziom rozszerzony	149
41. Żywnienie	
A. Artykuły spożywcze	150
B. Przygotowanie potraw	152
C. Posiłki	153
D. Lokale gastronomiczne	155
E. Diety - poziom rozszerzony	155
42. Zakupy i usługi	
A. Rodzaje sklepów	156
B. Towary	156
C. Sprzedawanie i kupowanie, reklama, korzystanie z usług	156
D. Reklamacja, środki płatnicze, banki, ubezpieczenia - poziom rozszerzony	159
43. Podróżowanie i turystyka	
A. Środki transportu	161
B. Baza noclegowa, informacja turystyczna	166
C. Wycieczki, zwiedzanie	167
D. Wypadki i awarie	168
44. Kultura	
A. Podstawowe dziedziny kultury oraz uczestnictwo w kulturze (kino, teatr, literatura, muzea, muzyka, radio...)	168
B. Twórcy i ich dzieła, patrz: pkt 50D (str. 204)	
45. Sport	
A. Popularne dyscypliny sportu	174
B. Sprzęt sportowy, imprezy sportowe	175
C. Sport wyczynowy, sporty ekstremalne - poziom rozszerzony	177
46. Zdrowie	
A. Higieniczny tryb życia, podstawowe schorzenia i ich objawy	178
B. Leczenie chorób	180
C. Niepełnosprawni, uzależnienia	180
D. Przyczyny schorzeń, system ochrony zdrowia - poziom rozszerzony	181
47. Nauka, technika	
A. Odkrycia naukowe, wynalazki	182
B. Obsługa i korzystanie z podstawowych urządzeń technicznych (telefon, komputer, Internet)	182
C. Współczesne środki przekazu i przetwarzania informacji - poziom rozszerzony	184
48. Świat przyrody	
A. Klimat, pogoda	185
B. Świat roślin	186
C. Świat zwierząt	187

D. Krajobraz	190
E. Zagrożenie i ochrona środowiska naturalnego	191
F. Klęski żywiołowe	192
G. Przestrzeń kosmiczna - poziom rozszerzony	193
49. Państwo i społeczeństwo	
A. Struktura państwa, urzędy (oraz kontynenty, państwa i miasta)	194
B. Organizacje międzynarodowe	196
C. Konflikty wewnętrzne i międzynarodowe	196
D. Przestępczość	197
E. Polityka społeczna, partie i politycy, kościoły i religie, gospodarka - poziom rozszerzony	199
50. Elementy wiedzy o krajach obszaru językowego, którego język jest zdawany.	
A. Wielka Brytania	202
B. Stany Zjednoczone	203
C. Australia	203
D. Zestawienie wybranych twórców anglojęzycznych i ich dzieł - głównie poziom rozszerzony	204
Wielka Brytania (literatura, muzyka, film)	204
Stany Zjednoczone (literatura, muzyka, film)	205
Inne publikacje	208

Przedmowa

Niniejsza publikacja przeznaczona jest głównie dla uczniów, którzy będą przystępować do matury z języka angielskiego - na poziomie podstawowym lub rozszerzonym (obowiązującej od roku 2012). Zaprezentowany materiał obejmuje swoją tematyką: strukturę egzaminu, sposób jego oceniania przez egzaminatorów, szczegółową charakterystykę form wypowiedzi pisemnej i ustnej, podstawowe zagadnienia gramatyczne oraz zestawienie kilku tysięcy wyrazów i zwrotów ułożonych według obowiązującego katalogu zagadnień maturalnych. Całości dopełnia ponad sto przykładowych zadań oraz wiele cennych wskazówek od egzaminatorów. Książka może być zatem doskonałym uzupełnieniem podręcznika szkolnego.

Życzę Wam, drodzy uczniowie, zdania egzaminu maturalnego nie na szóstkę, jak to kiedyś bywało, lecz na 100 procent!

Autor